Európai Parlament
2019-2024

Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság
Az elnök

24.1.2024

Johan Van Overtveldt úr
elnök
Költségvetési Bizottság
BRÜSSZEL

Tárgy: Vélemény a 2025. évi költségvetésre vonatkozó iránymutatásokról – III. szakasz (2023/2220(BUI))

Tisztelt Elnök Úr!

A fent említett eljárás keretében a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság azt a feladatot kapta, hogy nyilvánítson véleményt az Ön bizottsága számára. 2023. november 29-i ülésén a bizottság úgy határozott, hogy e levél formájában nyilvánít véleményt.

A Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság 2024. január 24-i ülésén[1] megvizsgálta a kérdést. Ugyanezen az ülésen a bizottság úgy határozott, hogy felkéri a Költségvetési Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy az állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi javaslatokat.

Tisztelettel:

Robert Biedroń

[1] A zárószavazáson a következők voltak jelen: Maria da Graça Carvalho, Frances Fitzgerald, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Eleni Stavrou, Rainer Wieland, Sylvie Brunet, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Marco Zullo, Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Marina Kaljurand, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión, Christine Anderson, Lívia Járóka, Andżelika Anna Możdżanowska, Maria Veronica Rossi

JAVASLATOK

A. mivel a nemek közötti egyenlőség és az egyenlőtlenségek felszámolása az Európai Unió alapvető értékeinek egyike, és mivel az EUMSZ 8. cikke értelmében az Unió minden tevékenysége során törekszik a nemek közötti egyenlőség előmozdítására és a nemek közötti egyenlőség szempontjának érvényesítésére;

B. mivel az Európai Parlament többször is kérte a Bizottságot, hogy mozdítsa elő és hajtsa végre a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését és a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezést, és végezzen nemi szempontú hatásvizsgálatokat valamennyi uniós szakpolitikai területen;

C. mivel az Unióban a nemek közötti egyenlőségre különösen nagy hatással van az Uniót sújtó számos válság, amelyek aránytalanul nagy mértékben érintik a nőket, mint például a háború és a szexuális erőszak háborús fegyverként való alkalmazása, a nemi alapú és családon belüli erőszak növekedése, a szexuális és reproduktív egészség és jogok korlátozása, a nők jogainak visszaszorítása, valamint a nemek közötti tartós bérszakadék;

D. mivel a költségvetések nemi szempontból soha nem semlegesek, ezért kidolgozásuk során világos célként kell kitűzni a nemek közötti egyenlőséget, a megkülönböztetésmentességet és azt, hogy mindenkit elérjenek és mindenki sajátos szükségleteit kezeljék – beleértve a legkülönbözőbb hátterű és élethelyzetű nőket és lányokat –, valamint a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése iránti kézzelfogható kötelezettségvállalás révén a nők gazdasági szerepvállalásának előmozdítását;

E. mivel a tagállamoknak és az EU-nak fel kell számolniuk és hatékonyan kezelniük kell a megkülönböztetést, és mivel az uniós költségvetés – többek között az uniós strukturális alapok és a magas színvonalú és hozzáférhető állami gondozási szolgáltatásokba való beruházás – növekvő százalékát úgy kell megtervezni, hogy az uniós munkaerőpiacon új és egyenlő lehetőségeket teremtsen, beleértve a nők által vezetett kkv-k számára is, miközben az „egyenlő gondozó és egyenlő kereső” társadalmi modell megvalósítására kell törekedni;

1. hangsúlyozza, hogy a nemi dimenziót a költségvetési ciklusba és valamennyi programba be kell építeni és értékelni kell minden szakaszban, és sajnálja, hogy az Európai Parlament többszöri felszólítása ellenére ez a célkitűzés még mindig nem valósult meg; kéri az összehasonlítható, nemek szerint lebontott adatok módszeres és kötelező gyűjtését, jelentését és értékelését, hogy valamennyi uniós szakpolitikai területen lehetővé váljon a kötelező, nemi szempontú hatásvizsgálat, különösen a nemek közötti egyenlőség módszertanán belüli pontszámok teljes körű bontása céljából;

2. hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőség dimenzióját és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos célkitűzéseket valamennyi szakpolitikai területbe és uniós programba be kell építeni; ezért ismételten felszólít a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés végrehajtására a költségvetési folyamat valamennyi szakaszában, valamint a vonatkozó költségvetési sorok azonosítására annak érdekében, hogy lehetővé váljon az uniós költségvetés nemek közötti egyenlőséghez

való hozzájárulásának hatékony nyomon követése, valamint valamennyi program és kiadás nemek közötti egyenlőséget szem előtt tartó felülvizsgálata;

3. hangsúlyozza, hogy tovább kell fejleszteni az Európai Bizottság nemek közötti egyenlőséget nyomon követő módszertanát, amelynek nemcsak azonosítania kell az egyes uniós programokban a nemek közötti egyenlőséget befolyásoló intézkedéseket, hanem nyomon is kell követnie az uniós költségvetésben a nemek közötti egyenlőségre szánt teljes finanszírozási volument is;

4. megismétli, hogy meg kell erősíteni a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetét (EIGE) a szükséges személyzettel és költségvetéssel annak érdekében, hogy az képes legyen ellátni a rábízott feladatokat, és megbirkózni a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésével kapcsolatos technikai segítségnyújtás iránti kérelmek számának ugrásszerű növekedésével; emlékeztet arra, hogy az EIGE kulcsfontosságú szerepet játszik a nemek közötti egyenlőség és a nők jogainak Unión belüli helyzetével kapcsolatos értékes ismeretek, valamint a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésével és a nemek közötti egyenlőség szempontját figyelembe vevő elemzéssel kapcsolatos szakértelem megosztásában; elismeri az EIGE éves jelentésének értékét, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy megvizsgálják a nemek közötti egyenlőséget akadályozó rejtett szempontokat; megjegyzi, hogy az EIGE azzal szembesül, hogy a szolgáltatásai iránti igény egyre növekszik, és hangsúlyozza, hogy az EIGE alulfinanszírozottsága és létszámhiánya nem áll összhangban az Unió célkitűzéseivel és értékeivel; kiemeli továbbá, hogy az EIGE által felvetett aggasztó tendenciák orvoslása elősegítené, hogy az európai gazdaság általában véve versenyképesebbé, hatékonyabbá és ellenállóbbá váljon; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EIGE által kidolgozott meglévő eszközöket, például a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezési eszköztárat az európai strukturális és beruházási alapok értékelésének, végrehajtásának és nyomon követésének valamennyi szakaszában felhasználják;

5. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nincsenek külön költségvetési sorok a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos intézkedésekre, és hangsúlyozza a nemi alapú erőszak megelőzésére és leküzdésére irányuló finanszírozás növelésének fontosságát a DAPHNE ág, valamint a nemek közötti egyenlőség és a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének fontosságát a CERV program keretében; felszólít különösen az ukrajnai háború elől menekülő, az erőszak jelentős veszélyének kitett nők támogatására irányuló finanszírozás növelésére; emlékeztet a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos külön költségvetési sorok és az elkülönített finanszírozásra vonatkozó egyértelmű adatok fontosságára; megismétli, hogy ezt a gyakorlatot kellene követni minden olyan programban, amely a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos célokat tartalmaz, például az ESZA+, és kéri, hogy ebben és más kapcsolódó horizontális programokban fordítsanak különös figyelmet a nők elleni online erőszakra;

6. hangsúlyozza a nemek közötti egyenlőség, a jogállamiság és a nők jogai tekintetében tapasztalható aggasztó és erősödő visszalépést, valamint az uniós eszközök fontosságát e helyzet tudatosításában és leküzdésében; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság költségvetési javaslatában nem szerepel a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó külön program; ismételten aggodalmát fejezi ki a jogállamiság, a demokrácia és az emberi jogok elleni támadások, valamint a nemek közötti egyenlőségnek és a nők jogainak

visszaszorulása közötti összefüggés miatt;

7. felhívja a Bizottságot, hogy a meglévő programokon belül növelje a civil társadalmi szervezetek számára elkülönített költségvetési előirányzatokat, különösen a szexuális és reproduktív egészséggel és jogokkal, a biztonságos és legális abortuszhoz való hozzáférés biztosításával és megkönnyítésével, a nemi alapú erőszak elleni küzdelemmel és az áldozatok számára támogató szolgáltatások nyújtásával foglalkozó szervezetek tekintetében; megismétli a Bizottsághoz intézett felhívását, hogy erősítse meg a jogállamiságot, és biztosítsa, hogy ne bocsássanak rendelkezésre uniós forrásokat olyan szervezetek számára, amelyek az emberi jogok – különösen a kisebbségek jogai – és a jogállamiság megsértésében érintettek, ami kihat a nők szabadságaira és alapvető jogaira, beleértve a szexuális és reproduktív egészséget és jogokat is;

8. hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos szempontok nagyrészt hiányoznak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz zöld átmenetre és digitális átalakulásra vonatkozó pilléreiből, ami elszalasztott lehetőség arra, hogy a nemek közötti egyenlőséget hatékonyan beépítsék az éghajlati és környezetvédelmi célkitűzésekbe;

MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK, AMELYEKTŐL, ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT

Az előadó kizárólagos felelősségi körében kijelenti, hogy sem szervezettől, sem személytől nem kapott olyan észrevételeket, melyeket az eljárási szabályzat I. mellékletének 8. cikke értelmében fel kell tüntetni ebben a mellékletben.